

Вплив кінематографу на формування гуманітарної культури молоді

На формування гуманітарної культури особистості справляє помітний вплив перегляд художніх фільмів. Кінематограф нині зберігає свої позиції як один із найбільш популярних видів мистецтва, зокрема – в молодіжному середовищі. У межах виконання НДР «Формування гуманітарної культури курсантів і студентів НУЦЗУ» було здійснено розробку методик дослідження рівня гуманітарної культури й проведено емпіричні дослідження структурно-функціональних компонентів гуманітарної культури особистості як системи. Одним із таких компонентів постає перегляд художніх фільмів.

Викладачами кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін НУЦЗУ було розроблено анкету, що охоплювала такі питання:

1. Як часто Ви дивитесь художні фільми? (варіанти відповідей: а) щодня; б) декілька разів на тиждень; в) зрідка; г) ніколи);
2. Ваші улюблені фільми;
3. Ваші улюблені українські фільми;
4. Як Ви обираєте фільми для перегляду? (варіанти відповідей: а) рекомендують друзі; б) радять у сім'ї; в) дізнаюся про новинки в мережі Інтернет; г) випадково; д) інший варіант);
5. Де ви найчастіше знаходите фільм, який Вас цікавить? (варіанти відповідей: а) купую диск; б) обираю у програмі телебачення; в) у друзів; г) в мережі Інтернет);
6. Якій формі перегляду фільмів ви надаєте перевагу? (варіанти відповідей: а) кінотеатр; б) перегляд вдома – телебачення, комп'ютер, інші способи);
7. Як Ви найчастіше проводите дозвілля? (варіанти відповідей: а) читаю книги; б) дивлюся фільми; в) інший варіант).

Опитування було проведене серед 327 курсантів та студентів НУЦЗУ. Його результати засвідчують, зокрема, що для курсантів та студентів НУЦЗУ перегляд художніх фільмів є важливим засобом проведення дозвілля. Хоча щоденно фільми дивляться лише 10% респондентів, на нашу думку, більш промовистим є факт неодноразового перегляду фільмів протягом тижня 71% опитуваних. З урахуванням тієї обставини, що великого поширення нині набув формат серіалів, щотижня по телебаченню може демонструватися кілька випусків фільму, який привертає увагу молоді; так само можливим є регулярне звернення до перегляду фільмів онлайн у мережі Інтернет.

Основні уподобання курсантів та студентів НУЦЗУ у сфері художніх фільмів відображають загальний інтерес молоді до сучасних фільмів, який помітно переважає знання кінокласики. Найчастіше в анкетах згадуються назви телесеріалів. Варто відзначити особливу популярність серед молоді тих фільмів, що вийшли на екрани протягом останніх 3-4 років; фільми більш раннього часу згадує порівняно невелика частина респондентів. Найбільш популярними жанрами фільмів, які дивляться курсанти та студенти НУЦЗУ, є

комедії, детективи, фантастика й фентезі. Менш поширеними в середовищі молодих глядачів є пригодницькі фільми, патріотичні (зокрема, воєнні) кінострічки, мелодрами.

Вітчизняний кінематограф є набагато менш популярним серед курсантів та студентів НУЦЗУ порівняно із зарубіжними фільмами. Це впадає у вічі при зверненні до переважної більшості анкет, оскільки в них не названо жодного українського фільму. Загалом, помітною є відсутність усвідомленого інтересу молоді до вітчизняних фільмів, що передбачає пошук шляхів цілеспрямованого формування такого компонента гуманітарної культури особистості. Можливим варіантом постає розробка освітньої програми, яка б охоплювала низку фільмів для обов'язкового перегляду (до якої варто включити кращі твори світового кінематографу різних часів).

Найбільш вагомими аргументами щодо обрання фільмів для перегляду курсантам та студентам НУЦЗУ надають нині Інтернет-мережі, а також друзі. Варто враховувати, що в соціальних мережах можливим є перегляд фільмів онлайн, що є одним із чинників постійного зростання інтересу молоді до цього явища. Подібно до сфери читання, помітно менший вплив на вибір молодими людьми фільмів для перегляду справляють їхні батьки.

Перегляд фільмів курсантами та студентами НУЦЗУ нині найчастіше відбувається не в колі інших глядачів у кінотеатрі, а вдома – за допомогою відповідних технічних засобів. Така ситуація є непрямим свідченням загального зростання індивідуалізму в молодіжному середовищі, коли сприймання фільму не передбачає емоційного контакту з іншими глядачами.

Загалом, порівняно з читанням, перегляд художніх фільмів є більш популярним засобом проведення молоддю дозвілля – саме так найчастіше використовують вільний час 44% респондентів. Водночас варто зазначити, що його не можна визначити як загалом домінуючий варіант проведення вільного часу, оскільки значна частина курсантів та студентів НУЦЗУ надає перевагу іншим способам проведення вільного часу.